

قصه از آب رده‌ها

بالا و پایین کالاهای وارداتی کشور در سه سال گذشته به روایت آمار

مانده امینی

روزنامه‌نگار

تخریم که به جان اقتصاد یک کشور می‌افتد، شکل معمول واردات و صادرات به هم می‌ریزد و معمولاً تجدید واردات یکی از نخستین راهکارهایی است که به ذهن تصمیم‌گیران اقتصادی می‌رسد تا مگر ارزی کنترل شود. واقعیت اما این است که این قسم تصمیم‌ها تبعات منفی بسیاری برای تولیدکننده و مصرف‌کننده کالاها به همراه دارد. برای مثال، در حدود سه سال گذشته با سیاستی که دولت وقت برای محدودیت واردات وضع کرد، کالاهای زیادی امکان واردات به کشور را از دست داده‌اند. هر چند این سیاست با محوریت کالاهای مصرفی و کالاهایی که نمونه داخلی دارند اجرائی شده اما در عمل در بدنه اقتصادی کشور مشکل ساز شده‌اند؛ یا به افزایش قاچاق دامن زدند یا بساط انحصار تازه‌ای را فراهم کرده‌اند. آیا ممنوعیت واردات خودرو به کاهش قیمت خودروی خارجی در ایران کمک کرد؟ آیا جز این است که هیاهوی ممنوعیت واردات گوشی تلفن بالاتر از ۲۰۰ هزار یورو، تنها به افزایش قیمت تلفن همراه دامن زد؟ در کنار همه این بالا و

پایین‌ها، با وجود آنکه واردات بیش از ۲۵۰۰ قلم کالا به ایران با همین تفسیر ممنوع شده بود، کالاهای عجیبی هم به کشور وارد شدند؛ از شیلنگ گرفته تا آب پنیر. بررسی فهرست کالاهای وارداتی که توسط گمرک ایران منتشر می‌شود، نشان می‌دهد که ۴۰ درصد از کالاهای وارد شده، عجیب و غیرقابل باورند و به هیچ فناوری خاصی برای تولید در داخل نیاز ندارند. نتیجه چندین دهه تمرکز بیش از حد بر صنایع بزرگ (فولاد، پتروشیمی، معدن...) و راه‌های صنایع میان‌رده و پایین‌رده باعث شده که تنها در سال ۹۹ و سه ماه ابتدایی ۱۴۰۰ بیش از ۲۳ میلیارد دلار یا به عبارتی ۱۵ هزار و ۵۸۷ میلیارد تومان (در حدود ۲۲۸ هزار تن) کالاهای عجیب و غریب به کشور وارد شده باشد؛ کالاهایی که تولید آنها مزیت اقتصادی نمی‌خواهد و در کیفیت نیز می‌توان به راحتی با نمونه‌های وارداتی رقابت کرد. زب، سنجاق قفل، قیچی، برف پاک‌کن، کاغذ روزنامه، میخ، پیچ، سر پتری، دکمه لباس و... بخشی از کالاهای عجیب وارد شده را تشکیل می‌دهند. این گزارش روایتی از اتفاقاتی است که در این چند سال اخیر از سر واردات کشور گذشته است.

عجیب‌ترین کالاهای وارداتی

از سال ۹۵ تا سال ۹۸، در عین ممنوعیت‌های اعمال شده، کالاهای عجیبی از مرزهای کشور گذشتند و به داخل رسیدند

در سال ۹۵...

- ۶۶۰ تن شیلنگ وارد کشور شده است.
- ۷۵۱ تن، زب لباس به کشور آمده است.
- ۴۷۰ تن هیزم به ایران وارد شده است.
- ۳۴۶ تن، گاو آهن وارد شده است.
- ۵۲۰ تن، فلوه‌سنگ به ایران وارد شده است.
- ۸۰۰ تن بیل و کلنگ از آن سوی مرزها به داخل رسیده است.
- ۸۰۰ تن بند سلوار، وارد شده است.
- ۳۱۰ تن بند سلوار به ایران فروخته شده است.

در سال ۹۶...

- ۳۷۸ تن سنجاق قفلی وارد ایران شده است.
- ۱۰۵ تن چکش و پنک به کشور رسیده است.
- ۲ میلیون دلار، میزان ارزش شستنی است که در این سال وارد کشور شده است.

در سال ۹۷...

- ۱۳ تن سنگ پا به کشور رسیده است.
- ۹۰ تن کیسه انداز از کشورهای دیگر خریداری شده است.
- ۴۰۰ تن میوه مصنوعی به ایران وارد شده است.

در سال ۹۸...

- ۲۰ هزار دست کله پاچه توسط ایران از کشورهای دیگر خریداری شده است.
- ۳۸۵ تن آب پنیر به ایران فروخته شده است.
- ۲۰۰ هزار دلار ارز از کشور برای خرید دندان خارج شده است.

در سال ۹۹...

- در مجموع سال ۹۹ و سه‌ماه ابتدایی سال جاری بیش از ۹۴ هزار تن پنبه وارد کشور شده است.
- ۲۵ هزار تن توتون و تنباکو از آن سوی آب‌ها به ایران رسیده است.
- ۲۳ هزار تن زردچوبه، وارد شده است.
- ۱۶ هزار تن صابون در لیست وارداتی‌ها به ثبت رسیده است.
- ۱ هزار تن کاغذ روزنامه در سال مورد بحث وارد کشور شده است.
- بیش از هزار و ۵۴۷ تن دکمه لباس به ارزش ۴ میلیون دلار یا به عبارتی ۱۰۱ میلیارد تومان به کشور وارد شده است.
- ۶۹۷ تن زب به ارزش یک میلیون و ۳۵۰ هزار دلار (۴۱ میلیارد تومان) را از گمرک گذرانده‌ایم.
- ۵۱۰ تن به ارزش ۱۵۷ هزار دلار در سال گذشته سنجاق قفلی به ایران وارد شده است.

در سال ۹۹
۴۰ درصد کالای
عجیب وارد
کشور شده است

فهرست این

۴ کالا بر اساس آمار منتشر شده از گمرک به قرار زیر است:

قیچی، قاشق و چنگال، مداد پاک‌کن، بست فولادی شیلنگ، صابون، کاغذ روزنامه به شکل رول یا ورق، تخم چمن برای کشت، سایر بذر سبزیجات، درزبند، واش، چوب و فرقه ماهیگیری، دکمه لباس، اجزا و قطعات فندک، میخ، پیچ، ضایعات کارتن، مداد تراش و تیغه آن، عینک و محافظ چشم، انواع توتون و تنباکو، قفل و قطعات آن، اشیای دفتر کار مانند گیره نامه، منگنه، سنگ کمر بند، نوار جلوی پوشک، زردچوبه، لاستیک فرغون، کلنگ، زغال چوب، پنبه، کارتن و جعبه، تیغه چاقو، داس، آناکاس، سر پتری، زب، عطریات و دیگر پاشنده‌ها، مداد نوکی و مغزی مداد، گچ خیاطی، سنجاق قفلی، برف پاک‌کن و تیغه آن و...

وزن ۴ کالای ذکر شده چیزی حدود ۲۲۸ هزار تن برآورد شده است.

ارزبران بزرگ سالی که گذشت

جزئیات آمارهای گمرک در سال گذشته حاکی از این است که ۴ هزار و ۹۵۹ قلم کالا در فهرست وارداتی کشور جا گرفته است که ارزشی معادل ۳۸ میلیارد و ۸۹۳ میلیون دلار دارد.

یک سوم ارزش واردات به ۳۰ قلم عمده اختصاص دارد. در میان اقلام عمده، «ذرت دامی»، «گوشی تلفن همراه» و «برنج» در سکوای اول تا سوم واردات به لحاظ ارزش قرار دارند. ۹ میلیون و ۸۶۵ هزار تن «ذرت دامی» به ارزش ۲ میلیارد و ۵۶۰ میلیون دلار در سال ۹۹ وارد کشور شده و این کالا را صدر نشین واردات به لحاظ ارزش کرده است. جایگاه دوم واردات در اختیار «گوشی تلفن همراه» به لحاظ ارزش است که سهم آن به لحاظ وزنی ۵ هزار تن و به لحاظ ارزشی ۲ میلیارد و ۴۳۶ میلیون دلار است. در سال کرونا همچنین «برنج» با وزن یک میلیون و ۳۴۰ هزار تن و ارزش ۹۲۵ میلیون دلار وارد کشور شده است. کالاهای ارزبر سال ۹۹ در سه گروه سرمایه‌های، واسطه‌های و مصرفی معرفی شدند. بیشترین سهم واردات در سال گذشته متعلق به کالاهای واسطه‌ای بوده که در فرایند تولید مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در بررسی صورت گرفته در ۱۰ قلم نخست کالاهای وارداتی به لحاظ ارزشی طی سال ۱۳۹۹ که حدود ۵۹ درصد از وزن و ۲۵ درصد از ارزش کل کالاهای وارداتی سال گذشته را به خود اختصاص داده‌اند، مشاهده می‌شود حدود ۴ درصد از وزن کالاهای مذکور به کالاهای مصرفی و عمدتاً از نوع کالاهای اساسی مانند برنج اختصاص پیدا کرده است.

حدود ۵۴ درصد از وزن وارداتی‌ها به کالاهای واسطه‌ای عمدتاً از نوع کالاهای اساسی مانند ذرت دامی، کنجاله، دانه‌های روغنی سسویا و مخلوط‌های گندم و... و بخش ناچیزی به کالاهای سرمایه‌های اختصاص داشته است.

در کالاهای مصرفی، گوشی تلفن همراه بیشترین ارزش واردات را به خود اختصاص داده است.

در کالاهای واسطه‌ای، بیشترین ارزش واردات مربوط به ذرت دامی بوده است.

در کالاهای سرمایه‌ای نیز دستگاه گیرنده و فرستنده از نوع SDH به ظرفیت ۱۵۵ مگابیت بر ثانیه (STM1) و بالاتر، بیشترین ارزش واردات را ثبت کرده است.

میزان واردات کشور بر اساس اطلاعات موجود و مقدماتی سال ۱۳۹۹، با کاهش معادل ۶ درصدی در وزن و ۱۲ درصدی در ارزش دلاری در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۳۹۸، به ترتیب به ارقام ۳۳ میلیون و ۷۲۶ هزار تن در وزن و ۲۸ میلیارد و ۸۹۳ میلیون دلار در ارزش رسیده است.

بررسی صورت گرفته

در ۱۰ قلم نخست

کالاهای وارداتی

به لحاظ ارزشی

طی سال ۱۳۹۹ که

حدود ۵۹ درصد از

وزن و ۲۵ درصد از

ارزش کل کالاهای

وارداتی سال گذشته

را به خود اختصاص

داده‌اند، مشاهده

می‌شود حدود

۴ درصد از وزن

کالاهای مذکور به

کالاهای مصرفی و

عمدتاً از نوع کالاهای

اساسی مانند برنج

اختصاص پیدا کرده

است

۱۰٪ توقف واردات

ممنوعیت واردات

عطر یکی دیگر از

ممنوعیت‌هایی

بود که در سال‌های

گذشته ابلاغ

شد. در واقع از

اردیبهشت‌ماه

سال ۹۸، واردات

بیش از ۸۰ درصد

لوازم آرایشی و

بهداشتی به غیر از

عطریات، متوقف شد

۱۶٪ افزایش واردات

در تیرماه امسال

میزان واردات

کالادر ایران به

۴.۳ میلیارد دلار

رسیده که نسبت

به ماه قبل افزایش

۱۶ درصدی را نشان

می‌دهد

از کجا و چقدر می‌خریم؟

طبق آمارهای که اتاق بازرگانی تهران منتشر کرده است، در چهارماه ابتدایی سال جاری، در میان شرکای اصلی تجاری ایران، امارات متحده عربی در صدر صادرکننده کالا به ایران است.

پس از امارات، چین با ۳.۱، ترکیه با ۱.۵، میلیارد دلار و آلمان با ۵۶۳ و سوئیس با ۵۳۹ میلیون دلار در رده‌های بعدی قرار دارند.

برآوردهای ابتدایی منتشر شده از وضعیت تجاری ایران در چهارماه ابتدایی سال جاری نشان می‌دهد که در تیرماه امسال میزان واردات کالا در ایران به ۴.۳ میلیارد دلار رسیده که نسبت به ماه قبل افزایش ۱۶ درصدی را نشان می‌دهد.

واردات ماسک

به کام مبدعان کرونا

با شیوع کرونا، ماسک تبدیل به یکی از کالاهای اصلی تجاری بین کشورهای شده است؛ ما هم از این قاعده مستثنا نبوده‌ایم.

بزرگ‌ترین فروشندگان ماسک به ایران سه کشور چین، امارات و ارمنستان هستند.

چین در یک سال، ۳۹۰ تن ماسک به ایران با قیمت ۷۰ دلار (بر کیلوگرم) فروخته است.

آمارهای معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران نشان می‌دهد ایران در سال‌های گذشته، ۲۸۵ تن ماسک به ارزش ۳۴ میلیون و ۷۷۹ هزار دلار از ۱۴ کشور، وارد کرده است.

چین بزرگ‌ترین صادرکننده ماسک به ایران بوده که حدود ۳۹۰ تن ماسک را به ارزش ۲۷ میلیون و ۵۹۱ هزار دلار به ایران ارسال کرده است.

هر کیلوگرم ماسک وارداتی به ایران، ۷۲ دلار به‌طور میانگین قیمت‌گذاری شده است.

ارزان‌ترین تعرفه واردات ماسک برای ایران، مربوط به افغانستان (۱.۱ دلار) و گران‌ترین تعرفه مربوط به ارمنستان (۲۰۶ دلار) بوده است.

سر نوشت ممنوعه‌ها

از گوشی چه خبر؟

تابستان سال گذشته، انجمن واردکنندگان موبایل، تبلت و لوازم جانبی طی اطلاعیه‌ای در راستای شفاف‌سازی محدودیت واردات موبایل با ارزش بالای ۳۰۰ یورو، اعلام کرده که بیش از ۹۱ درصد سهم تعداد موبایل مورد نیاز کشور زیر ۳۰۰ یورو ارزش دارد.

همچنین بیش از ۸۰ درصد موبایل‌های بالای ۳۰۰ یورو غیر قانونی وارد می‌شود.

ممنوعیت واردات و تحدید گوشی‌هایی که اصطلاحاً به آنها لوکس و ارزبر می‌گویند صرفاً عرضه آنها را با مشکل مواجه کرده و از حجم تقاضا نکاسته است.

عطرها هستند ولی گران‌تر

ممنوعیت واردات عطر یکی دیگر از ممنوعیت‌هایی بود که در سال‌های گذشته ابلاغ شد. در واقع از اردیبهشت‌ماه سال ۹۸، واردات بیش از ۸۰ درصد لوازم آرایشی و بهداشتی به غیر از عطریات، متوقف شد.

نایب‌رئیس انجمن واردکنندگان فرآورده‌های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران در این باره گفته است: ۹۰ درصد عطر موجود در بازار از طریق واردات تأمین می‌شود و حالا وضعیت این کالا هم مانند سایر محصولات آرایشی -بهداشتی که با ممنوعیت واردات قاچاق آنها افزایش یافته است، مشخص است.

بیش از یک سال است که ۲۰۰ کانتینر محصول آرایشی و بهداشتی در گمرک‌ها دپو شده و با وجود اینکه ثبت سفارش پیش از ممنوعیت واردات انجام شده و پول آن هم از سوی بازرگانان پرداخت شده اقدامی در این زمینه انجام نشده است.

ارزش متوسط هر یک از کانتینرها حدود ۵۰۰ هزار دلار است که تا تابستان سال ۹۹ نصف عمر این محصولات رفته است.

عطرهای وارداتی دپو شده، در اصل منابع ارزی است که تلف می‌شود و این اقدامات به‌مثابه خودتخریبی است.

ردیف تازه واردات واکسن چینی علیه ویروس چینی

بر اساس گزارش گمرک

از ۱۵ بهمن سال گذشته تا ۲۱ شهریور ماه

سال جاری، ۴۹ میلیون و ۸۷۳ هزار و

۶۶۰ دوز واکسن کرونا در ۵ محموله

وارد کشور شده است.

حدود ۸۲ صد واکسن‌های

وارداتی، واکسن چینی سینوفارم

بوده و در این دوره زمانی،

۲۹ محموله از این واکسن، به تعداد

۴۰ میلیون و ۷۲۶ هزار و ۳۹۶ دوز

وارد کشور شده است.

